

EK-3

%10 PARASAL LİMİTLER DAHİLİNDE ALIMLAR REHBERİ

1. MEVZUAT

Bilindiği üzere 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (1) bendinde sadece 21/f ve 22/d maddelerine göre yapılacak alımlara sınırlama getirilmiştir.

4734 sayılı Kanunu'nun 62'nci maddesinin (1) bendinde “*Bu Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.*” hükmü yer almaktadır.

Bu düzenlemeye göre 21/f ve 22/d bendi kapsamında yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin bir mali yıldaki toplamı, alımın konusuna göre idarenin bütçesindeki mal ve hizmet alımlarında ya da yapım işlerine ilişkin ödeneklerin %10'unu aşamayacaktır.

Bu noktada dikkat edilmesi gereken en önemli husus sağlık tesisi bazında %10'luk limit aşılmadan önce Müdürlüğümüzden talepte bulunulması ve değerlendirilmeye alınabilmesi için ihtiyacı destekleyici belgelerin tarafımıza sunulması gerekmektedir.

2. HESAPLAMA YÖNTEMİ

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu yaklaşık maliyet esaslı olduğundan, bahsi geçen parasal limitler dahilinde alımların KDV hariç tutarları hesaplamalara dahil edilmektedir.

Parasal Limitler dahilindeki alımların takibi için öncelikle Mal, Hizmet ve Yapım kalemlerine ait bütçenin aktarma sonrası son hali dikkate alınmaktadır. Diğer bir ifade ile parasal limitler dahilinde alımlar hesaplanırken dayanak alınan limit verisi kalemlerin onaylı bütçeleri değil, aktarma sonrası bütçeleridir.

Hesaplamanın anlaşılabilmesi için Analitik Bütçe Sistemi İhale Onay Belgesi düzenleme ekranının işleyişinin bilinmesi gerekmektedir.

İhale Onay Belgesi düzenlenirken veri girişi yapılabilecek iki alan bulunmaktadır.

a. 2018 Ayrılan Bütçe (Bloke Tutarı)

İhale Onay Belgesi sekmesinden ilk giriş yapıldığında kullanıcının karşısına çıkan ekranda veri girilebilecek alanlar İşin Adı, Tanımı ve Niteliği, 2018 Ayrılan Bütçe ve İşin Miktarı ile tanımlı olup, bu veriler içerisinden parasal limitler dahilinde alımlarda sadece 2018 Ayrılan Bütçe verileri kullanılmaktadır.

b. Kullanıcı Menüsü / İhale Bilgi Sistemi / İhale Yönetim

İhale Yönetim sekmesinde seçilen alım için veri girişi mümkün olan 2 alan bulunmaktadır. İlk bloke işlemi yapılırken tutar girilen 2018 Ayrılan Bütçe ve İhale Sonucu alanlarına veri girişi yapılabilir ya da düzeltici işlem tesis edilebilir.

Veri girişi yapılabilecek iki alanın bulunması sebebiyle fatura sonrası KDV'siz tutarın girilebileceği üçüncü bir alan bulunmamaktadır. Bundan dolayı 2018 Yılı Ayrılan Bütçe alanındaki bloke tutarın, gelen faturanın KDV'siz hali ile güncellenmesi ve KDV dahil tutarın da ihale sonucu alanına girilmesi gerekmektedir.

Özetle yaklaşık maliyet üzerinden ilgili kaleme bloke konulur. İş tamamlandığında ihale sonucu girilirken KDV dahil tutar ihale sonucu kısmına, KDV hariç tutar da ayrılan bütçe kısmına girilir. Ancak bu şekilde sağlıklı bir %10 takibi yapılabilir.

3. SIK YAPILAN HATALAR

Sağlık tesisleri tarafından ABS İhale Onay Belgesi veri girişlerinde sıklıkla yapılan hatalar aşağıda maddeler halinde yer almaktadır.

a. Alım Usulü 22/d veya 21/f Olmayan İşlerin Sisteme Girilmesi

22/f kapsamındaki hastabaşı alımların 22/d olarak sisteme girilmesi. Sisteme sadece 22/d ve 21/f maddelerinde yapılacak alımların girilmesi gerekmektedir.

b. Bloke Sonrası Alım Yöntemi Değiştirilen İşlere Düzeltici İşlem Tesis Edilmemesi

22/d veya 21/f olarak alıma çıkılan işlerin 22/a'ya çevrilmesi durumunda sistemden silinmesi gerekmektedir.

c. İhale Alım Usulünün Yanlış Belirlenmesi

2018 yılı doğrudan temin usulü 22/d parasal limiti 67.613,00 TL olup, bu limit üstünde yapılan alımların 22/d olarak sisteme girilmesi.

Açıklama: 2018 öncesi Analitik Bütçe Sisteminde 22/d ve 21/f seçildiğinde ayrılan Bütçe alanına o yıl içinde belirlenen parasal limitlerin üzerinde tutar girilememekteydi. 2018'de bu sistem kaldırıldı. Bu sebepten dolayı bloke için sisteme girilen tutarlara dikkat edilmesi gerekiyor.

d. İhale Sonuçları Girilirken 2018 Ayrılan Bütçe Verisinin KDV'siz Fatura Tutarı ile Güncellenmemesi

2018 Ayrılan Bütçe alanı yapılan işin KDV'siz tutarının, İhale Sonucu alanı ise yapılan işin KDV dahil tutarının yazılacağı kısımlardır. Doğrudan alımlarda kullanılan KDV oranları ağırlıklı olarak %18 ve %8'dir.

Örnek: A alım işi için konulan bloke tutarı piyasa fiyat araştırmasına göre 1.100,00 TL'dir. Daha sonra bu iş 1.180,00 TL'ye sonuçlanmıştır. Bu doğrultuda ABS de 2018 Ayrılan Bütçe kısmında yer alan 1.100,00 TL'nin, faturada yer alan 1.000,00 TL'lik KDV'siz tutar ile güncellenmesi gerekmektedir. Bu güncelleme işleminin yapılmaması halinde ilk girilen bloke ile faturanın KDV'siz tutarı arasındaki 100,00 TL harcama yapılmış gibi hesaplamaya dahil edilir.

e. İhale Sonuçlarının Girilmemesi

İhale yönetim sekmesinde daha önce bloke konulan ve sonuçlanan işler için ihale sonucunun girilmemesi, işin bloke durumunda bırakılması.

f. Birden Fazla Bütçe Kalemlerini İçerir Alımlarda İptal Edilen Kalemin Güncellenmemesi

Örnek: 1.000,00 TL tutarındaki B alım işi için Kırtasiye Alımları kalemine 400,00 TL, Yedek Parça ve Avadanlık Giderleri kalemine ise 600,00 TL bloke konulmuştur. İhale sonrası Kırtasiye Alımları kaleminden gerçekleşme olmamıştır. Bu tür bir durumda yapılması gereken Kırtasiye Alımları kaleminin hem ayrılan bütçe hem de ihale sonucu kısmına 1,00 TL'lik iz bedeli girilmesidir.

g. Yıllara Yaygın Alımlara Yönelik Bloke İşleminin Hatalı Girilmesi

Yıllara sari alımlara yönelik bloke yapılırken tüm tutarın cari yıl bütçesinden gösterilmesi.

Örnek: 2018 ve 2019 yıllarına dair Periyodik Bakım Hizmet Alımı işi için bloke konulması gerekmektedir. Yapılan değerlendirme sonucu yaklaşık 24.000,00 TL tutarında alınacak hizmetin 2018 yılında 9 ay, 2019 yılında ise 3 ay olacağı öngörülmüştür.

Bu doğrultuda;

2018 yılı için (24.000,00 TL / 12 * 9) 18.000,00 TL;

2019 yılı için ise (24.000,00 TL / 12 * 3) 6.000,00 TL bloke işlemi yapılmalıdır.

h. Bloke İşlemi Yapılmasına Karşın İhale Onay Belgesi Düzenlenmemesi

Bloke işlemi yapılmasına karşın ihale onay belgesi düzenlenmediğinden alımların durumu ihale yönetim sayfasında ONAYSIZ olarak gözükmektedir. Buna ek olarak Strateji Geliştirme Başkanlığının 05/12/2017 tarih E.01-1277 sayılı ve 2018-2019-2020 Yılları İl Sağlık Müdürlükleri Bütçe Çağrısı ve Uygulamaları konulu yazısında Bütçenin Kullanılması başlığı altındaki 1'inci Maddenin (b) fıkrasında "*Bakanlığımıza bağlı tüm hizmet birimleri 4734 Sayılı Kanununun 22/d ve 21/f bendi doğrultusunda yapacakları her bir ihale karşılığında döner sermaye bütçe sistemindeki İhale Onay Belgesini doldurarak kayıt yapılacak olup, sistemden alacakları bu belge ilgili ihale dosyasına eklenecektir.*" ifadesi yer almaktadır.

i. İptal Edilen Alımların Sistemden Silinmemesi

Sisteme girilerek referans numarası alınan ancak sonradan iptal edilen işlerin sistemden silinmemesi kurumların %10 parasal limitini etkilemektedir. Bu sebeple iptal edilen işlerin referans numaralarının sistemden silinmesi için 19.04.2018 tarih ve 60609419-869-E.347 sayılı "İhale Onay Belgesi" konulu yazımızda belirtildiği üzere İhale Yönetim Sistemi sayfasından ihale listesi indirilerek listede sadece iptal edilmesi gereken onaylar kalacak şekilde düzenleme yapılması, iptali istenen her bir referans koduna dair tablonun son sütununa gerekçe girilmesi ve oluşturulan tablonun sağlık tesisinin iş yoğunluğuna göre düzenli periyotlarla (haftalık / aylık olarak) silinmesi için Müdürlüğümüzden talep edilmesi gerekmektedir.

4. DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN DİĞER HUSUSLAR

Parasal limitler dahilinde alımlar kapsamında ihale ya da doğrudan temin yapılmadan önce mali yıl içerisinde ihtiyaçlar doğrultusunda taleplerin toplanması ve mümkün olduğunca bu talepler için parasal limitler dahilinde alıma çıkılmaması gerekmektedir. Örnek olarak Analitik Bütçe Sistemine girilen verilerden bir sağlık tesisimizin mal alımları kaleminden yapmış olduğu girişler seçilerek aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo-1 Mal Alımı

Bütçe Tertibi	Toplam Ayrılan Bütçe	Oran
Tıbbi Malzeme Alımları	1.322.723	45,49%
Yedek Parça ve Avadanlık Alımları	467.235	16,07%
Kırtasiye Alımları	288.572	9,92%
Tıbbi İlaç Alımları	208.778	7,18%
Tıbbi Cihaz Alımları	141.501	4,87%
Laboratuvar Malzemesi ile Kim. Tem. Mlz. Alm.	80.837	2,78%
Temizlik Malzemesi Alımları	69.578	2,39%
Yakacak Alımları	68.240	2,35%
%1 Altında Kalan Kalemlerin Toplamı *	67.970	2,34%
Giyecek Alımları	60.480	2,08%
Biyokimyasallar ve Gaz Md. İç. Kim. Mlz. Alm.	56.651	1,95%
Hastane Mefruşatı Alımları	42.470	1,46%
Büro Mefruşatı Alımları	32.965	1,13%
Genel Toplam	2.908.000	100,00%

Tablo (1) deki yapılan harcamalara bakıldığında mal alımlarında tıbbi malzeme, kırtasiye malzemeleri, basılı malzeme, temizlik malzemeleri ve giyecek alımları vb. kalemlerinde parasal limitler dahilinde yöntemleri uygulanarak ihtiyaçların temin edildiği görülmüştür. Bahse konu kalemlerde alıma çıkılmadan önce mali yıl içerisinde taleplerin toplanması ve %10'luk limitin aşılmaması için bu taleplerin parasal limitler dahilinde alımlar dışında yöntemlerle karşılanması gerekmektedir.

Tablo-2 Hizmet Alımı

Bütçe Tertibi	Toplam Ayrılan Bütçe	Oran
Makine Teçhizat Bakım ve Onarım Giderleri	828.789	51,58%
Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler	253.766	15,79%
Yemek Hizmeti Alım Giderleri	175.613	10,93%
Sterilizasyon Hizmeti Alım Giderleri	62.000	3,86%
Tıbbi Atık İmha ve Taşıma Hizmeti Alım Giderleri	53.422	3,32%
Seminer, Kurs ve Eğitim Hizmeti Alım Giderleri	49.890	3,10%
Bilgisayar, Bilgisayar Sistemleri ve Yazılımları Kir. Gdr.	40.840	2,54%
Kaplama, Döşeme ve Yenileme Hizmeti Giderleri	38.000	2,36%
Diğer Taşıma Giderleri	35.700	2,22%
Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	31.000	1,93%
Taşıt Kiralaması Giderleri	25.812	1,61%
Diğer Bakım ve Onarım Giderleri	10.450	0,65%
Taşıt Bakım ve Onarım Giderleri	1.574	0,10%
Genel Toplam	1.606.856	100,00%

Tablo (2) de yapılan harcamalara bakıldığında ise **hizmet alımlarında** yemek hizmeti alım giderleri ve diğer müşavir firma ve kişilere ödemeler kalemlerinden parasal limitler dahilinde alım usulleri ile ihtiyaçların temin edildiği görülmektedir. Süreklilik arz eden bu tür ihtiyaçların mali yıl öncesi planlanarak parasal limitler dahilinde alımların dışındaki usuller ile temin edilmesi gerekmektedir.

03.05.01.90 Diğer Müşavir Firma ve Kişilere Ödemeler kaleminin amacının dışında çok fazla kullanıldığı görülmüştür. Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün 2016-2018 Dönemi Bütçe Çağrısı ve Bütçe Hazırlama Rehberinde yer alan Analitik Bütçe Sınıflandırmasına İlişkin Rehber incelendiğinde ilgili kalem kapsamına giren iş ve işlemler aşağıdaki gibidir.

Millî Savunma Bakanlığına bağlı Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığına, NATO petrol boru hattının işletme ve bakımı ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin akaryakıt ve madeni yağ sevkiyatı hizmeti karşılığında yapılacak ödemeler,

İhale yolu ile yapılan tarımsal mücadele işleri ile ilgili her türlü giderler,

Devlete ait gemilerin müşavir firma ve kişilerce işletilmesi ile ilgili giderler

Yukarıda sayılan gruplara girmeyen müşavir firma ve kişilere ödemeler.

Analitik Bütçe Sınıflandırmasına İlişkin Rehberde de görüleceği üzere bu kalemin, sadece döner sermayede tanımlı kalemlerden ihtiyacın karşılanamaması durumunda kullanılması gerekmektedir. Etüt proje hizmet alımı ihtiyacının bu kalemden çıkılması sıklıkla yapılan hatalardan biridir. Bu tür bir ihtiyaç için ABS'de 970.03.05.01.01 ekonomik kodlu Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri kalemi tanımlıdır.